

64 . Râșnov | Județ: Brașov | Punct: Grădiște, Erdenburg | Anul: 2009

Anul: 2009

Cod RAN: 40376.01

Perioade: Preistorie, Antichitate

Epoci: Epoca bronzului, Epoca romană timpurie

Tipuri sit: structură de cult/religioasă

Categorii sit: Apărare (construcții defensive)

Autori: Ionel Bauman, Stelian Coșuleț, Cristina Mitar, Liviu Petculescu

Instituții: Muzeul Județean de Istorie Brașov, Muzeul Județean de Istorie Brașov, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Muzeul Național de Istorie a României

Raport

În campania din acest an s-a continuat cercetarea începută în anul 2006 în praetentura sinistru acastrului Cumidava I. S-a săpat în suprafața Sp1 cu dimensiunile de 18 x 4 m, deschisă în prima campanie și s-au deschis 5 suprafețe noi marcate Sp 5, 6, -4, -5 și -6, tot în praetentura sinistru, având dimensiunile standard de 6 x 4 m, distanțate între ele prin martori de 1 m lățime.

În Sp1 s-a săpat la exterior de zidul de incintă pe jumătate din lățimea suprafeței până la adâncimea de 2,30 m. Temelia zidului de incintă se adâncește cu 1,90 m față de nivelul de călcare din exteriorul zidului. Ea coboară până în fundul șanțului de apărare al castrului cu val de pământ, care este păstrat astfel numai în jumătatea sa exterioară. Lățimea calculată a șanțului castrului cu val de pământ este de 1,70 m iar adâncimea sa păstrată este de 1,25 m. Berma zidului de incintă este lată de 1,70 m.

Suprafețele 5 și 6 au fost dispuse în continuarea suprafeței 4 și paralele cu suprafețele 15 și 16. Înspre turnul de colț, deci de cealaltă parte a suprafețelor 4 - 6, au fost dispuse suprafețele -4, -5 și -6.

În suprafețele 5 - 6 s-a continuat cercetarea celor 4 contubernii ale barăcii din prima fază de construcție a castrului, identificate în campania anterioară în suprafețele 15 - 162. Cele 2 contubernii surprinse integral în suprafețele cercetate sunt de formă pătrată, cu latura interioară de 3,60 m. La 1,30 m distanță de peretele exterior al barăcii a fost descoperit șanțul de implantare al peretelui unei alte barăcii de lemn din aceeași fază de construcție. Această a doua baracă a fost cercetată în suprafețele -4, -5 și -6. Cea de-a doua baracă este dublă, având la capătul dinspre via sagularis contubernii cu latura interioară de cca. 3,40 m cu excepția celui de-al doilea care este mai scurt, reprezentând, poate, o refacere. Celălalt șir de contubernii ale barăcii duble se închid în zona nesăpată, urmând a fi cercetate în campania următoare.

În suprafețele -4, -5 a fost degajată și construcția de piatră cercetată anterior de către N. Gudea (clădirea D)3. Temelia acestei construcții, lucrată cu mortar, este adâncă de 0,60 m, ceea ce înseamnă că nivelul de călcare în ultima fază de funcționare a castrului era la cca. 0,20 m față de nivelul actual. Acest fapt explică neidentificarea până în prezent, în zona cercetată, a barăcilor de lemn ale acestei faze de construcție. Clădirea de piatră suprapune parțial baraca dublă și marginea via-ei sagularis din prima fază. Clădirea este orientată ușor oblic față de planul construcțiilor primei faze.

Materialul descoperit în 2009, introdus în patrimoniul MJI Brașov, este cel mai bogat din toate campaniile de până acum. În timp ce piesele de metal sau ceramice mai deosebite (opaițe etc.) au apărut în interiorul barăcilor, ceramica uzuală, fragmentară, a fost descoperită în spațiul dintre barăci.

Dintre cele 9 monede, două sunt denari: unul de la Severus Alexander și unul de la Iulia Maesa. Majoritatea monedelor de bronz sunt sestertii, unul emis de Nero iar restul de Traian și Hadrian.

În stratul de depunere de deasupra nivelului de călcare al barăcii au fost descoperite două fibule: una de bronz și una de argint. Fibula de bronz cu balama de tipul cu corpul bifurcat (Cociș 34b) a circulat la

sfârșitul secolului II p.Chr. și în prima jumătate a secolului III p.Chr., din Germania până în Siria, mai ales în contexte militare⁴. Fibula de argint, cu piciorul întors pe dedesubt, datată în general între 160 - 250 p.Chr., este difuzată mai ales în Dacia, din această cauză, Cociș presupunând că tipul respectiv, utilizat atât de militari cât și de civili, a apărut în această provincie⁵.

Dintre piesele militare se cuvin menționate un cârlig și o verigă de fixare de lorica segmentata tipul Corbridge și un fragment de mâner de scut de fier. Desigur că apariția elementelor de lorica segmentata ridică problema eventualei prezențe, chiar temporare, a legionarilor în castrul Râșnov. Din categoria pieselor de echipament militar face parte o aplică ajurată cu motive peltiforme și un fragment de cataramă de bronz.

Printre obiectele de bronz menționăm: un mâner decorat de instrument medical, o țință de mari dimensiuni (diametrul de 5,5 cm), un ac, un buton, mecanism de broască și alte obiecte din tablă de funcționalitate greu de precizat. O aglomerare de mici sfere de pigment albastru, descoperită tot pe nivelul de călcare al barăcii reprezintă, după toate probabilitățile, colorant de email utilizat la decorarea pieselor de echipament militar.

Dintre obiectele de fier, alături de un mare număr de piroane și balamale, utilizate în construcții, se numără mecanisme de broască, un cârlig, tortițe și un fragment de lanț.

S-au descoperit o serie de fragmente de vase de sticlă printre care și de lacrimarium și de bol.

Ceramica este reprezentată prin plastică, 3 opaițe și vase de uz comun. Un tors de statueta Venus pudica din ceramică negricioasă este practic identică cu o piesă descoperită în cercetările lui N. Gudea⁶, ceea ce sugerează existența unui atelier local. Alături de ceramica romană apare și ceramică de tip dacic: cățuie, vase borcan.

Note

- 1. CCA 2007, p.291 - 292; CCA 2008, p. 256 - 257, pl. 56; CCA 2009, p. 185 - 186.
2. CCA 2009, p.185.
3. N. Gudea, Castrul roman de la Râșnov, Cumidava, Brașov 1971, p. 37 - 41, fig. 37.
4. S. Cociș, Fibulele din Dacia romană, Cluj Napoca, 2004, p. 137
5. S. Cociș, op. cit., p. 142 - 147.
6. N. Gudea, op. cit., p. 54, fig. 51, 52.

Informații suplimentare online

[Raportul 4368 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapservet Cimec.ro](#)
